گذر و نظر

میترا شهبازی

دستاورد برجام برای پارچه‌فروشان ورشکسته کرمانشاهی هیچ بود!

در حالی که پارچه‌فروشی در کرمانشاه منجر به اشتغال بیش از ۵۰۰ نفر به‌صورت مستقیم و هزاران نفر به‌صورت غیر مستقیم می‌شود، اما وجود موانع و مشکلات بسیاری از جمله جولان کالاهای قاچاق و بی توجهی مسئولان به این صنف، رنگ را از بازار بزازها ربوده است. گواه این ادعا نیز همین بس است طی این چند سال، اغلب پارچه‌فروشان کرمانشاهی یا محکوم به ورشکستگی شدند یا قبل از رسیدن به این مرحله چوب حراج به مالشان زدند. در این راستا رئیس صنف پارچه‌فروشان کرمانشاه معتقد است، بازار بزازهای کرمانشاهی دچار رکود شدید اقتصادی شده است که حتی برجامی که دولتمردان از آن به عنوان کلید حل مشکلات یاد می‌کردند هم نتوانسته این بازار را سر پا نگه دارد.

■■■

مدتی است تنور بازار فروش پارچه‌فروشان کرمانشاهی خاموش شده و خرید و فروش آنچنانی در این محل صورت نمی‌گیرد. با اینکه چندین هزار نفر به عنوان زیرمجموعه این صنف اشتغال داشتند، اما استمرار بی توجهی مسئولان جنب و جوش بازار را به سکوتی ابدی تبدیل کرده است. به طوری که اکنون اغلب پارچه‌فروشان کرمانشاهی یا در حال ورشکست شدن هستند یا با چوب حراج زدن به مالشان، تغییر شغل را انتخاب می‌کنند. در این راستا یکی از فروشندگان پارچه در بازار اسلامی شهر کرمانشاه، در خصوص آغاز زمان تشدید مشکلات پارچه‌فروشان می‌گوید: «متأسفانه حدود سه سالی می‌شود که بازار کرمانشاه به طور کامل خوابیده است. با این شرایط که پارچه‌های گران‌قیمت و لباس‌های آماده بی کیفیت و قاچاق حرف اول بازار را می‌زنند، دیگر اشتغال در این بخش به‌صرفه نیست و هر کسی بخواهد در این صنف باقی بماند پایان کارش به طور قطع ورشکستگی است.»

سایه سنگین کالای قاچاق بر سر تولیدات داخلی

با اینکه انتظار می‌رفت شب عید یا مناسبت‌های این چنینی روحی دوباره به بازار بزازهای کرمانشاهی بدمد، اما سایه رکود کنار نرفت و اکنون پارچه‌فروشان این استان از ادامه فعالیتشان ناامید شده‌اند. چراکه در حال حاضر مسئولان هیچ نظارتی روی واردات غیر قانونی پوشاک و پارچه ندارند و کسب و کار تولیدات داخلی کساد شده است. در این راستا رئیس صنف پارچه‌فروشان استان کرمانشاه می‌گوید: «متأسفانه هر ساله بر شدت رکود اقتصادی بازار پارچه‌فروشان کرمانشاهی افزوده می‌شود. با اینکه طی سال‌های گذشته در ایام نوروز شاهد رونق کمی در بازار بودیم اما در چند سال اخیر حتی در چنین مناسبت‌هایی هم وضعیت بازار پارچه‌فروشان تکانی نخورده است.» یزدانی با اشاره به اینکه متأسفانه دولت از بخش خصوصی هیچ حمایتی نمی‌کند و تولیدی‌ها هم از حمایت مسئولان محروم هستند، می‌افزاید: «حتی بانک‌ها هم از بخش خصوصی و صنف پارچه‌فروشان یا تولیدکنندگان پارچه حمایتی نمی‌کنند. در حال حاضر بانک‌ها برای پرداخت یک وام معمولی شرایط سخت و غیرقابل تحملی را برای مردم ایجاد کرده‌اند. متأسفانه با ادامه این شرایط قطعاً اشتغالی صورت نمی‌گیرد و آنهایی هم که کار دارند بیکار می‌شوند.»

برجام بی‌اثر

نکته قابل توجه این است که بر اساس گفته‌های پارچه‌فروشان این استان، مسئولان از وضعیت بد پارچه‌فروشان کرمانشاهی اطلاع دارند، چراکه طی این چند سال مالیات‌ها را افزایش نداده‌اند، اما با این حال هنوز چتر حمایتی‌شان را بر سر مردم باز نکرده و مسیر برای کالاهای قاچاق هموار است. رئیس صنف پارچه‌فروشان کرمانشاه با اشاره به اینکه مسئولان طی این سال‌ها بیکار هم نبوده‌اند می‌گوید: «این مدت که ورشکستگی بر سر پارچه‌فروشان سایه انداخته بود، مسئولان سر گرم دادن وعده‌های مکرر بودند.» یزدانی با اشاره به اینکه یکی از همین وعده‌ها، قول مسئولان نسبت به گشایش‌های بعد از برجام بود، می‌افزاید: «متأسفانه گشایشی نبوده و برجام نه تنها برای ما چیزی نداشته است، بلکه طی این سال‌ها وضعیت مردم بدتر هم شده است. اگر مسئولان در این رابطه ادعا دارند که وضعیت بهتر شده است، پس چرا آثار آن بر زندگی مردم کرمانشاه تغییری ایجاد نکرده است؟ متأسفانه اگر مسئولان با این شیوه پیش بروند بسیاری از مردم ورشکست و بیکار می‌شوند.»

۵۵ درصد واحدهای مسکونی روستایی زنجان مقاوم‌سازی شد

زنجان

مدیر کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان زنجان از مقاوم‌سازی نیمی از واحدهای مسکونی روستایی زنجان خبر داد.

سجاد صنعتی منفرد با اشاره به اینکه واحدهای مقاوم‌سازی شده طرح ویژه بهسازی ۳۸ هزار و ۵۰۱ مورد است، گفت: تاکنون مجموع واحدهای مقاوم‌سازی شده به ۵۰ هزار و ۵۰ مورد معادل ۵۵ درصد رسیده است. وی تعداد واحدهای مسکونی روستایی زنجان را ۸۲ هزار و ۴۳۵ واحد اعلام کرد و افزود: از این تعداد ۳۲ هزار و ۴۹۳ واحد غیر مقاوم هستند. علاوه بر این تعداد واحدهای مسکونی روستایی مقاوم‌سازی شده تا سال ۸۴، ۱۱ هزار و ۵۴۹ مورد اعلام شده است. مدیر کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان زنجان تعداد واحدهای مسکونی مقاوم‌سازی شده طرح ویژه بهسازی شهری را ۴ هزار و ۶۴۰ مورد و واحدهای مسکونی مقاوم‌سازی شده طرح ویژه بهسازی روستایی را ۳۳ هزار و ۸۶۱ مورد عنوان کرد. صنعتی منفرد واحدهای مقاوم‌سازی شده طرح ویژه بهسازی را ۳۸۱ هزار و ۵۰۱ مورد اعلام کرد و گفت: مجموع واحدهای مقاوم‌سازی شده ۵۰ هزار و ۵۰ مورد بوده که در مجموع ۵۵ درصد واحدهای مسکونی روستایی مقاوم‌سازی شده است. این مقام مسئول ادامه داد: بعد از تشکیل بنیاد مسکن به فرمان امام خمینی(ره) این ارگان در زمینه بهسازی مسکن روستایی، احداث مسکن مهر در شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر جمعیت، احداث مسکن روستایی، اجرای طرح هادی و دیگر زمینه‌ها فعالیت می‌کند.

تپه‌های «گاوکشی اسفندقه» ثبت ملی شد

کرمان

فرماندار جیرفت از ثبت تپه‌های «گاوکشی اسفندقه» در لیست آثار ملی خبر داد.

احمد امینی‌روش با بیان این که تپه‌های گاوکشی جیرفت بر اساس رایزنی‌های انجام شده با سازمان میراث‌فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری در سال گذشته به ثبت رسید، گفت: مراحل نهایی آن در ۲۹ فروردین‌ماه به دستور معاون رئیس جمهوری به استاندار کرمان ابلاغ شد. وی افزود: تپه‌های گاوکشی از این پس تحت نظارت و حمایت کامل سازمان میراث‌فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری قرار می‌گیرد و تدوین ضوابط حفاظتی، تعیین عرصه و حریم این اثر طبیعی به عهده این سازمان است. فرماندار جیرفت ادامه داد: از این پس طبق قانون هر گونه دخل و تصرف یا اقدام عملیاتی و عمرانی که منجر به تخریب یا تغییر در اصالت این اثر شود ممنوع است. بر اساس این گزارش نتایج حاصل از کاوش‌های انجام شده استقرار در تپه گاوکشی دشت اسفندقه جیرفت به اواخر هزاره هفتم پیش از میلاد برمی‌گردد که تا سده نخستین هزاره ششم (۹ هزار سال قبل) تداوم داشته است.

تنها بیمارستان تخصصی و فوق تخصصی کودکان شمال غرب کشور از کمک های دولتی قطع امید کرد

دست نیاز بیمارستان کودکان تبریز به سمت خیران دراز شد

گزارش یک

محمد رضا هادیلو

بیمارستان کودکان تبریز که در سال ۱۳۴۹ و با زیربنای ۱۰هزار و ۷۵۲ متر مربع تحت عنوان بیمارستان فرمانفرمائیان افتتاح و به دانشگاه علوم پزشکی تبریز واگذار شد به صورت یک بیمارستان عمومی مخصوصاً در رشته‌های داخلی، جراحی و اورتوپدی فعالیت‌های درمانی خود را شروع کرد و بعداً به صورت رسمی به یک مرکز آموزشی درمانی تغییر نام داد و در کنار امر درمان به آموزش دانشجویان نیز می‌پردازد. به تدریج با احساس نیاز استان به یک مرکز تخصصی مخصوص اطفال و از طرفی وجود تعداد کافی متخصصین کودکان، نام مرکز به مرکز آموزشی و درمانی کودکان تغییر یافت و در سال ۱۳۷۵ با توسعه فضای درمانی و آموزشی و انتقال بخش‌های داخلی و نوزادان بیمارستان اسدآبادی به این مرکز، مرکز آموزشی و درمانی کودکان تبریز به عنوان مرکز تخصصی و فوق تخصصی کودکان به فعالیت خود ادامه داد. با این تفاسیر این روزها بیمارستان کودکان تبریز که تنها بیمارستان تخصصی و فوق تخصصی کودکان شمال غرب کشور به شمار می‌آید، حال و روز خوشی نداشته و چند سالی است که چشم‌انتظار کمک دولتمردان نشسته و با قطع امید از آنها دست نیاز به سمت خیرین دراز کرده است.

نزدیک به نیم قرن است که بیمارستان کودکان تبریز مشغول خدمات‌رسانی به کودکان نحیف و رنجوری است که به همراه والدینشان به این مرکز درمانی آورده می‌شوند و حالا خود بیمارستان چنان حال ناخوشی دارد که اگر به دادش نرسند حتماً باید فاتحه‌اش را خواند. البته چند سال پیش هم این بیمارستان دچار چنین دردی شده بود و هر چند با اجرای طرح تحول سلامت، ارائه خدمات درمانی – بهداشتی به بیماران تا حدودی بهبود یافت اما هنوز هم انتظارات بجای بسیاری از بیماران و همراهان آنها در مراکز درمانی دولتی برآورده نمی‌شود و اغلب مراجعان در طول دوره بستری و درمان با مشکلات عدیده‌ای مواجه هستند، که بیمارستان کودکان تبریز هم از آن مستثنی نیست.

مشکلات عدیده برای کودکان

بیمارستان کودکان تبریز را باید تنها بیمارستان تخصصی و فوق تخصصی کودکان شمال غرب کشور در نظر داشت. موضوعی که باعث شده حتی بیماران از استان‌های همجوار به سمت آن روانه شوند. با این حال امکانات، تجهیزات و نوع خدمات‌رسانی این بیمارستان با در نظر گرفتن موقعیت و اهمیتش در منطقه و تعداد مراجعه‌کنندگان به هیچ وجه کافی نیست و همین مسئله صدای مردم را درآورده است. زیرا انتظار می‌رود این مرکز درمانی چه از نظر امکانات و تجهیزات پزشکی و چه از جهت بهسازی فضای فیزیکی روند مطلوب‌تری داشته باشد چراکه مراجعان این بیمارستان همگی فرزندان و کودکان خردسالی هستند که روح و جسم لطیفشان یارای تحمل دردها و ناملایمات بیماری را ندارد و کاستی‌ها و بدرفتاری‌های برخی از کارکنان بیمارستان نیز درد و رنج کودکان و به خصوص والدین را دوچندان می‌کند. متأسفانه اکثر همراهان بیماران به خصوص در بخش‌های شلوغی چون بخش داخلی، عفونی و اورژانس از برخورد نامناسب برخی از پرستاران، وضعیت ظاهری و غیربهداشتی اتاق‌های موجود و تجهیزات کم و کهنه و فرسوده گله‌مند بوده و خواستار تغییر و بهبودی شرایط هستند.

اواخر سال گذشته بود که کودک ۱۸ ماهه‌ای در بیمارستان کودکان تبریز فوت کرد. اتفاقی که در بحث و جدل میان خانواده متوفی و مسئولان بیمارستان بی‌نتیجه ماند اما به هر حال حادثه‌ای بود که می‌شد به نوعی کمبود و قصور را نیز به خوبی حس کرد. گواه این ادعا همین بس که در حال حاضر هم در برخی از بخش‌های این بیمارستان بالاجبار بیماران با بیماری‌های مختلف بستری هستند این در حالی است که اصولاً باید به هر کدام از این بیماران به تناسب نوع مریضی‌شان در بخش‌های جداگانه‌ای خدمات داده شود، اما چون این مرکز از نظر فیزیکی بسیار محدود بوده و مجبور است به بیماران چند استان خدمات‌رسانی کند، در هر بخش انواع بیماران را در خود جای داده است. اسفبار اینکه حتی برخی مواقع، تا خالی شدن تخت بیمار در داخل اتاق‌ها، کودکان در راهروی بیمارستان نگهداری می‌شوند. در کنار کمبود تجهیزات و فضای مناسب برای درمان، حتی کمبود برخی اقلام هم درد را دوچندان کرده است. به عنوان مثال یکی دیگر از مشکلات بیمارستان کودکان تبریز عدم وجود توالت فرنگی در برخی بخش‌هایش است که موجب شده بیمارانی که از اختلالات حرکتی رنج می‌برند در فشار زیادی قرار بگیرند.

چشم امید به خیران داریم

«تعداد مراجعان به این مرکز درمانی به حدی است که با وجود افزایش تعداد تخت‌های بیمارستان به بیش از ۳۰۰ عدد، باز مجبوریم تعدادی از کودکان را در راهروها بستری کنیم. این در حالی است که بیمارستان‌ها و مراکز درمانی در شهرستان‌های دیگر حتی از پذیرش بیماران معمولی نیز امتناع کرده و با ارجاع بیماران به این بیمارستان مشکلات ما را دوچندان می‌کنند.»

اینها بخشی از حرف‌های رئیس مرکز آموزشی – درمانی کودکان تبریز است که با اشاره به اینکه این مرکز درمانی یکی از بهترین و مجهزترین و شلوغ‌ترین مراکز درمانی کودکان کشور محسوب می‌شود، می‌گوید: «به جرئت می‌توان اذعان داشت در این بیمارستان از نظر نیروی انسانی متخصص و ماهر مشکل قابل توجهی نداریم. چراکه حاذق‌ترین و فوق تخصصی‌ترین پزشکان تبریز در این مرکز آموزشی – درمانی به خدمت مشغول هستند اما به دلیل تعداد زیاد مراجعان و خدمات‌دهی به بیماران منطقه شمال غرب کشور و حتی کشورهای همجوار، تقریباً همه ایام سال با ازدحام جمعیت مواجه هستیم و این امر بعضی مواقع و به طور ناخودآگاه بر عملکرد کادر درمانی بیمارستان تأثیر می‌گذارد که البته این مسئله به هیچ وجه قابل توجیه نبوده و در صورت مشاهده و ارائه گزارشی مبنی بر رفتار ناشایست آنها با خاطی برخورد می‌کنیم.» سیامک شیوا با بیان اینکه مشکل کمبود تخت یک مشکل منطقه‌ای و ملی به شمار می‌آید، ادامه می‌دهد: «از مراجعان خواهشمندیم فقط در صورتی به مراکز درمانی موجود در شهرها مراجعه کنند که بیمار بدحال و اورژانسی بوده و امکانات موجود در شهرستان پاسخگوی درمان بیمار نباشد.» به هر حال این وظیفه دولت است که از بیمارستان‌هایش حمایت کند، اما بی توجهی به بیمارستان کودکان تبریز به حدی رسیده که همه چشم‌ها به خیرین دوخته شده است. به طوری که رئیس این مرکز درمانی هم معتقد است: «در سراسر دنیا بیمارستان‌های کودکان توسط خیران اداره می‌شوند و این مراکز درمانی سودی به حال وزارتخانه و پزشکان ندارد لذا عمدتاً با مشکلات مالی زیادی مواجه هستند و این امر به حدی است که حتی در کشور خودمان به ندرت شاهد ایجاد بخش‌های تخصصی مربوط به کودکان در دیگر بیمارستان‌های کشور به خصوص بیمارستان‌های خصوصی هستیم.» لازم به ذکر است قرار است در یکی از شهرک‌های جدیدالاحداث تبریز بیمارستان دیگری برای کودکان احداث شود. بیمارستانی که به منظور سرریز تعدادی از بیماران بیمارستان کودکان کنونی و تأمین بخشی از مشکلات بهداشتی – درمانی بیماران، بیمارستان تخصصی و فوق تخصصی ۵۰۰ تختخوابی مردانی آذر در حال احداث است و در صورت عدم وقوع مشکل خاص حداکثر تا دو سال آینده تجهیز شده و مورد بهره‌برداری قرار خواهد گرفت. ولی ای کاش تا تکمیل آن بیمارستان حداقل دولت نیم‌نگاهی به تأمین نیازهای بیمارستان کنونی داشته باشد.

تزریق فاضلاب، دل زاینده رود را عفونی کرد

در حال حاضر فاضلاب ۷۰ روستای حاشیه زاینده رود به طور مستقیم وارد زیباترین رودخانه نصف جهان می‌شود

گزارش ۲

محمدرضا سوری

در حالی که خشک شدن زاینده‌رود در اصفهان یکی از عوامل شیوع بیماری‌هایی همچون اسهال خونی، کم‌خونی، بیماری‌های گوارشی و پوستی در این منطقه به شمار می‌رود، رها شدن انواع فاضلاب‌های ۷۰ روستایی که در حاشیه این رودخانه قرار دارند این معضل را چند برابر کرده است به طوری که به گفته کارشناسان این موضوع زنگ خطر تهدید سلامتی مردم استان را بیش از پیش به صدا درآورد. چند روز قبل بود که استاندار اصفهان در آیین بهره‌برداری از شبکه فاضلاب و تصفیه‌خانه شهرهای سده لنجان و ورنامخواست اعلام کرد: «نبود سیستم فاضلاب در ۷۰ روستای حاشیه زاینده‌رود موجب شده تا فاضلاب‌های سمی تولیدی وارد این رودخانه شده و سلامت مردم و محیط زیست را به مخاطره اندازد.»

■■■

با وجود اینکه وجود سیستم تصفیه فاضلاب می‌تواند از روان شدن مواد سمی به محیط زیست جلوگیری کند اما غفلت از این موضوع حیاتی سبب شده تا به راحتی فاضلاب‌های خطرناک در محیط زیست و بستر رودخانه راه پیدا کند. آمارها نشان می‌دهد غفلت از این موضوع در چند دهه قبل باعث شده تا برخی بیماری‌ها در مناطق مختلف کشور شیوع پیدا کرده و به یک اپیدمی تبدیل شود. یکی از کارشناسان محیط زیست در خصوص این آلودگی‌ها به «جوان» می‌گوید: «ورود برخی آلودگی‌ها از جمله فاضلاب‌های خانگی و صنعتی به زاینده‌رود سبب شده تا شاهد شیوع برخی بیماری‌های واگیر در این منطقه باشیم.» آیت همتی می‌افزاید: «این آلودگی‌ها سبب شده تا در حال حاضر شاهد شیوع بیماری‌هایی همچون اسهال خونی، کم‌خونی، بیماری‌های گوارشی و پوستی در منطقه زاینده‌رود باشیم.» وی ادامه می‌دهد: «به همین منظور برای کاهش آلودگی‌ها چاره‌ای جز این نداریم که اقدام به ساخت سیستم تصفیه فاضلاب در مناطق مختلف کنیم.»

تصفیه‌خانه‌های غیر استاندارد

خشکسالی‌های اخیر در کنار رها شدن انواع فاضلاب‌های صنعتی و خانگی به زاینده‌رود از جمله مواردی است که از سال‌های قبل زنگ خطر سلامتی مردم را به صدا در آورد به طوری که کارشناسان اعلام کردند برای پیشگیری از این موضوع چاره‌ای نداریم جز آنکه در مناطقی که آلودگی‌ها وارد حریم رودخانه زاینده‌رود می‌شود سیستم تصفیه فاضلاب را ایجاد کنیم. بررسی‌ها نشان می‌دهد در حال حاضر هیچ یک از ۷۰ روستایی که در حاشیه زاینده‌رود در اصفهان واقع شده‌اند سیستم تصفیه نداشته و فاضلاب آنها به راحتی وارد این رودخانه شده و آلودگی را در منطقه پخش می‌کنند. این در حالی است که استاندارد نبودن برخی از تصفیه‌خانه‌ها در این استان سبب شده تا آلودگی‌ها به راحتی وارد زاینده رود و سپس به بدن ماهیان نفوذ کرده که مصرف این آبزیان در نهایت منجر به بروز بیماری «ام اس» شود. این در حالی است که آمارها نشان می‌دهد، ورود فاضلاب‌های خانگی سطحی ناشی از بارندگی، آب‌های ناشی از سیستم‌های خنک‌کننده استخرها، واحدهای درمانی، مجتمع‌های مسکونی، هتل‌ها، مراکز تفریحی، رستوران‌ها، تخلیه لجن فاضلاب، چاه‌های فاضلاب، سپتیک، تانک‌های مناطقی از شهر که امکان دفع آن را ندارند، فاضلاب و لجن و ضایعات کشتارگاهی، حوضچه‌های پرورش ماهی، کودهای شیمیایی مصرفی در مزارع حاشیه‌ای، مواد غذایی فاسد و فاضلاب خام برخی کارخانجات و صنایع، واحدهای آموزشی، تعدادی از شهرک‌های صنعتی و مسکونی در کنار برخی تانک‌های فاضلاب‌کش که فاضلاب خود را به صورت غیرقانونی در این رودخانه تخلیه می‌کنند از جمله عوامل مهم در آلودگی این رودخانه به شمار می‌روند که تا کنون اقدام قابل توجهی برای رفع آن از طرف مسئولان ذیربط صورت نگرفته است. عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی اصفهان در این خصوص می‌گوید: «استفاده بی‌رویه کودهای شیمیایی در شهرها و مناطق مختلف ایران و همچنین صنعتی بودن و رشد جمعیت استان اصفهان، آب‌های زیرزمینی تحت تأثیر آلاینده‌ها قرار گرفته و بر اساس اطلاعات موجود کشاورزان ۲/۵ برابر بیش از حد معمول انواع کودهای شیمیایی و کودهای آلی را در مزارع استفاده می‌کنند.» مجید افیونی می‌افزاید: «رشد صنعت در اصفهان و اینکه کارخانه‌ها و صنایع به تصفیه‌خانه فاضلاب مجهز نیستند و اغلب پساب و فاضلاب صنایع بدون هر گونه تصفیه یا تصفیه ناقص وارد محیط، زمین‌های کشاورزی و رودخانه می‌شود باعث شده تا آلاینده‌ها به مرور به آب‌های زیرزمینی انتقال یابند، همچنین به لحاظ افزایش جمعیت، سیستم‌های کنونی تصفیه جوابگوی دبی (حجم) بیش از اندازه فاضلاب نیست.»

روستاهایی که تصفیه فاضلاب ندارند

در حال حاضر نبود سیستم فاضلاب در روستاهای حاشیه زاینده‌رود موجب شده تا آلودگی‌ها به راحتی وارد این رودخانه شود. استاندار اصفهان در آیین بهره‌برداری از شبکه فاضلاب و تصفیه‌خانه شهرهای سده لنجان و ورنامخواست با اعتراف به این موضوع می‌گوید: «نبود سیستم فاضلاب در ۷۰ روستای حاشیه زاینده‌رود موجب شده تا فاضلاب‌های سمی تولیدی وارد این رودخانه شده و سلامت مردم و محیط زیست را به مخاطره اندازد.»

نقد و نظر

حجت‌الاسلام علیرضا خادم‌الذاکرین*

نمره منفی دولت برای اجرای اقتصاد مقاومتی در استان‌ها

اگر کسی می‌خواهد نیاز به اقتصاد مقاومتی را به خوبی احساس کند باید سری به استان‌های ایران و به خصوص مناطق نیازمند و کم‌برخوردار بزند. وقتی مقام معظم رهبری بحث اقتصاد مقاومتی را مطرح کردند، کارشناسان با اتفاق نظر اعلام کردند که هدف در این بحث، مقصود و غایتی کلی و عام است که یک جامعه باید با سامان دادن به همه امکانات تولید، تشکیل نهادها، به اجرا گذاشتن قوانین اقتصادی خاص، برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های جهت‌دار و بهره‌گیری از ابزارهای اقتصادی برای رسیدن به آن تلاش کند.

■■■

از بررسی سخنان و مواضع فکری مقام معظم رهبری چنین استنباط می‌شود که معظم له از اول برای فعالیت‌های اقتصادی نظام اسلامی، چند هدف اصلی در نظر داشته‌اند که برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها می‌بایست برای دستیابی به آنها انجام شود. البته انتظار می‌رفت دولت هم با توجه ویژه به این مسئله راه را برای اجرای آن هموارتر کند اما وقتی برنامه‌ها و عملکرد دولت را آنالیز می‌کنیم می‌بینیم چندان در این مسیر موفق نبوده و هنوز کارهای زیادی بر زمین مانده است.

اقتصاد بدون نفت

به نظر می‌رسد تحریم‌های اقتصادی و فشار کشورهای غربی ضمن ضررهایی که برای اقتصاد و امنیت ما داشته است، چند فرصت استثنایی هم در اختیار کشور گذاشته که اگر دولت آینده بهوش باشد و به اقتصاد مقاومتی اعتقاد داشته باشد، می‌تواند از این فرصت‌ها به بهترین نحوه بهره گیرد. با توجه به اینکه روحیه وطن‌پرستی و وحدت ملی پس از فشارهای خارجی تقویت شده است، می‌توان از جو به وجود آمده در میان مردم ایران استفاده کرد و آنان را به جهاد اقتصادی فراخواند و آنها را برای تحمل سختی‌های این راه آماده کرد؛ همان گونه که ملت‌های مقاوم نظیر آلمان و ژاپن پس از جنگ جهانی دوم عمل کردند و نتیجه گرفتند. در ایران نیز اگر مسئولان و ملت درست به حرف‌ها و اوامر رهبری توجه و عمل کنند برای هر گونه ریاضت اقتصادی آماده می‌شوند و می‌توانند هر تهدیدی را به فرصت تبدیل کنند. از طرف دیگر وقتی پس از ده‌ها سال با تحریم‌های نفتی، زمینه قطع وابستگی بودجه کشور به درآمدهای نفتی به وجود آمده است، باید آن را غنیمت دانست؛ ولی بر خلاف این، مشاهده می‌شود وزارت نفت دولت یازدهم به شدت دنبال این بود حتی به قیمت کاهش بیشتر قیمت نفت، عرضه نفت ایران را در بازارهای جهانی افزایش دهد؛ گویی دولت مانند گذشته، تنها راه نجات از مشکلات اقتصادی را افزودن بر درآمدهای نفتی می‌دانست. با این تفاسیر باید گفت اکنون زمان آن است که هزینه‌های غیر ضروری به شدت کاهش یابد و با تخصیص بودجه کارشناسانه کارهایی صورت گیرد که از مهم‌ترین آنها چابک‌سازی دولت و کاستن از هزینه آن است.

تحقق اقتصاد مقاومتی با تولید و اشتغال

فراموش نکنیم رهبر معظم انقلاب در واپسین روزهای بهمن ماه ۱۳۹۲ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی را ابلاغ کرد. ایشان سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی را در ۲۴ بند و با هدف تأمین رشد پویا و بهبود شاخص‌های مقاومت اقتصادی و دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز ۲۰ ساله با رویکردی جهادی، انعطاف‌پذیر، فرصت‌ساز، مولد، درون‌زا، پیشرو و برون‌گرا ابلاغ کردند. بعد از گذشت سه سال و در آغاز امسال (۱۳۹۶) یکبار دیگر رهبری بر نقاط تولید و اشتغال تأکید کردند. این مسئله گویای آن است که تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی با توجه به این دو نقطه امری شدنی و در دسترس خواهد بود. این دغدغه رهبر انقلاب نشانگر نگرش راهبردی به تولید و پیشرفت همه‌جانبه کشور است. همان طور که معظم له در سخنان خود علاج اقتصاد را در این دانستند که نقطه کلیدی را درست شناسایی کنیم. ایشان در همین زمینه فرمودند: «این نقطه کلیدی عبارت است از تولید، تولید داخلی و اشتغال و عمدتاً اشتغال جوانان؛ اینها آن نقاط کلیدی اصلی است. اگر ما توانستیم روی این دو نقطه متمرکز بشویم و کارها را بر این اساس برنامه‌ریزی و دسته‌بندی بکنیم، تصور این است که کار به میزان زیادی جلو خواهد رفت و موفقیت‌های چشمگیر و محسوسی پیش خواهد آمد.» حال از رئیس جمهور آینده انتظار می‌رود در شرایطی که فراخوانی ملت به جهاد اقتصادی و تلاش در جهت اجرایی کردن «اقتصاد مقاومتی»، برای دستیابی به همان اهداف اصلی صورت گرفته است و مقام معظم رهبری از آغاز مسئولیت‌پذیری در نظام مقدس جمهوری اسلامی، رسیدن به آنها را در نظر داشته و در حقیقت، جزئی از منظومه فکری ایشان را تشکیل می‌دهد، با همت مضاعف از کمک و یاری بیگانگان چشم بپوشاند و با تکیه به قدرت و توان نیروهای داخلی برای ساختن ایرانی آباد گام بردارد.

*استاد دانشگاه

گذری بر استان‌ها

■ **خراسان رضوی:** مهدی تقی پور قاری و مؤذن بارگاه ملکوتی امام هشتم(ع) رتبه نخست رشته قرائت تحقیق اولین دوره مسابقات بین‌المللی قرآن کریم طلاب جهان اسلام را از آن خود کرد. اولین دوره مسابقات بین‌المللی قرآن کریم طلاب حوزه‌های علمیه جهان اسلام با حضور ۵۶ نماینده از ۴۲ کشور اسلامی، سوم تا پنجم اردیبهشت ماه به میزبانی قم در مدرسه علمیه امام موسی الکاظم(ع) برگزار شد.

■ **سیستان و بلوچستان:** رئیس سازمان جهاد کشاورزی سیستان و بلوچستان گفت: سال گذشته ۷۵ هزار تن گندم از کشاورزان این استان خریداری شده که پیش‌بینی می‌شود امسال به بیش از ۱۰۰ هزار تن برسد. نجفی افزود: امسال ۲۴ مرکز خرید گندم در استان دایر شده است و هر کیلو گندم به قیمت هزار و ۳۰۰ تومان از کشاورزان خریداری می‌شود. وی ادامه داد: برداشت گندم در این استان از نیمه دوم اسفند ماه پارسال آغاز شده و همچنان ادامه دارد.

■ **اردبیل:** مدیرکل نوسازی مدارس استان اردبیل گفت: کانتینرهای فرسوده‌ای که به عنوان کلاس درس از آنها در مناطق روستایی استان استفاده می‌شد، جمع‌آوری می‌شوند. دولت لطفی افزود: در گذشته با هدف ایجاد فضای آموزشی جهت تحصیل دانش‌آموزان از کانتینر استفاده می‌شد. وی با بیان اینکه برخی از کانتینرها بیش از ۲۰ سال عمر دارند ادامه داد: در راستای نوسازی مدارس کشور جمع‌آوری کانتینر و ایجاد فضای جدید آموزشی در سراسر کشور از جمله در اردبیل دنبال می‌شود.

■ **ایلام:** مدیر عامل شرکت گاز استان ایلام از کار گازرسانی به ۸۰ روستا در استان ایلام خبر داد. عباس شمس‌اللهی گفت: هم اکنون بیش از ۹۸ درصد جمعیت شهری و ۶۵ درصد جمعیت روستایی از نعمت گاز برخوردار هستند. وی افزود: هم اکنون ۲۷۱ روستا در استان از نعمت گاز برخوردار هستند و تا پایان سال ۸۰ روستای دیگر گازرسانی می‌شوند.

■ **بوشهر:** رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان بوشهر از عضویت ۲هزار و ۲۰۰ بانو در صندوق‌های خرد زنان روستایی استان بوشهر خبر داد. محمدتقی منوچهری افزود: افزایش دسترسی زنان روستایی کم‌درآمد به تسهیلات اعتباری و توانمندسازی آنان از طریق آموزش مهارت‌های شغلی مورد نیاز آنها از اهداف صندوق‌های زنان روستایی است. وی ادامه داد: اعضای صندوق‌های خرد زنان روستایی در رشته‌های مختلف مثل پرورش گل و گیاه، پرورش مرغ‌های خانگی و تولید صنایع دستی و خیاطی مشغول می‌شوند.

■ **خراسان جنوبی:** مدیر بهزیستی بیرجند گفت: طی سال گذشته تعداد ۱۴ هزار کودک سه تا شش سال در این شهرستان تحت پوشش غربالگری بینایی قرار گرفتند. حسن شرفی با اشاره به اجرای طرح غربالگری بینایی برای کودکان سه تا شش سال، افزود: هدف از اجرای این طرح پیشگیری از تنبلی چشم، کم بینایی و نابینایی در بزرگسالی است. وی با بیان اینکه طرح غربالگری بینایی توسط چهار مؤسسه در چهار پایگاه بینایی‌سنجی در سطح شهر اجرا می‌شود، ادامه داد: این مؤسسات در مراکز بهداشت شهری و روستایی، مهدهای کودک و پیش‌دبستانی‌ها خدمات ارائه می‌دهند.